

102. møde.

Onsdag den 24. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om private fællesveje. (Privatvejslov) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om egnsudvikling har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om Københavns Fondsbørs.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 33) findes i tidenden sp. 6013).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 109 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er i udvalgets betænkning over denne sag gjort indstilling om, at udvalget vedbliver at bestå indtil samlingens slutning. Der- som ingen udtaler sig herimod, vil jeg betragte dette som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af færdselsloven.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 193) findes i tidenden sp. 6017).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 131 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Politisagsbehandling af visse straffelovsovertrædelser).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 194) findes i tidenden sp. 6017).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 133 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om skolelægeordning.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 154) findes i tidenden sp. 6005).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 135 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Vivike* til justitsministeren:

„Kan ministeren oplyse, hvornår byggeri af en ny politigård i Århus vil være tilendebragt, så anbringelsesforholdene ændres for berusede, der indbringes i detentionen?“

Skriftlig begrundelse.

I forbindelse med den kritik af anbringelse af svært berusede i detentionen på politistationerne, som er formuleret af retsmedicinere i Århus, er specielt forholdene på politistationen i Århus blevet kritiseret i artikler i Aarhuus Stiftstidende.

De trange pladsforhold på politistationen i Århus og de ganske utidssvarende detentionslokaler virker som en unødigt belastning i forholdet mellem politi og de borgere, der anbringes på grund af overtrædelse af love eller politivedtægt.

Ministeriet har for tiden en klage til behandling over en episode i forbindelse med anbringelse af en beruset i detentionen i Århus. De dårlige lokaler her kan have været medvirkende årsag til, at en sådan episode er opstået.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Justitsministeriet har i nogle år ført forhandlinger med Århus kommune om erhvervelse af et areal til opførelse af en bygning til rets- og politivæsenet. Allerede forrige gang jeg beklædte justitsministerposten, havde jeg flere forhandlinger med den daværende borgmester i Århus.

Der har i løbet af forhandlingerne været forskellige alternativer inde i billedet, og justitsministeriet har i overensstemmelse med indstillinger fra retten og politiet accepteret Århus kommunes tilsagn om at stille et areal på 12.000 m² til rådighed for justitsministeriet på den tidligere kasergrund på Vester Allé.

Når de nærmere vilkår for erhvervelsen og spørgsmålet om bebyggelsesplanen på stedet er afklaret, er det justitsministeriets hensigt snarest at søge projekteringen og byggeriet gennemført. Det er naturligvis vanskeligt at forudse et nøjagtigt tidspunkt for den nye politigårds færdiggørelse, men

justitsministeriet betragter byggesagen som hastende og har anmodet kommunen om at fremskynde behandlingen.

Det er klart, at også detentionerne i den nye politigård vil leve op til den standard, som justitsministeriet følger i sine moderne byggerier, og som er opstillet i samarbejde med alle implicerede myndigheder.

Selv om der altså bliver tale om en modernisering, er det imidlertid ikke justitsministeriets indtryk, at det skulle være uforvarsomt at anvende de nuværende detentioner i Århus, og spørgsmålet herom har heller ikke været rejst af hverken politiet eller justitsministeriets tilsynsførende arkitekt, der for et par år siden blev anmodet om under de årlige bygningssyn specielt at være opmærksom på detentionsforholdene.

Den offentlige debat, der har været for nylig, og som det ærede medlem antyder i begrundelsen for spørgsmålet, har, så vidt jeg ved, taget sigte på detentionsproblematikken generelt, og jeg har heller ikke i den konkrete sag, som hr. *Vivike* ligeledes henviser til, fundet momenter, der er i modstrid med justitsministeriets indtryk af detentionsforholdene i Århus.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Hans Kjær* til justitsministeren:

„Vil ministeren tage initiativ til at sikre rimelige vilkår for varedistributionen i byernes cityområder?“

Skriftlig begrundelse.

Der er i den seneste tid sket en stramning i praktiseringen af parkeringsbestemmelserne, som har medført, at udbringningen af varer i bykerne er alvorligt truet.

Det er forståeligt, at erhvervschaufførerne reagerer imod den forringelse af deres realløn, som hyppige bødebetalinger forårsager. Men tanken om et særligt udbringningsgebyr forekommer ikke at være en rimelig løsning. Af- og pålæsning af varer er en nødvendig forudsætning for opretholdelse af et erhvervsliv i bykerne, og denne funktion bør kunne udføres uden risiko for bødebetaling.

Både for virksomhedernes og for forbrugernes skyld beder jeg ministeren tage initiativ til at sikre rimelige vilkår for varedistributionen i byernes cityområder.

Hans Kjær: Da jeg er vidende om, at justitsministeren har modtaget en fælleshenvendelse fra butiks- og engroshandelen og Chaufførernes Forbund og derfor er fuldt orienteret om problemstillingen, behøver jeg næppe mange ord til at uddybe min begrundelse for spørgsmålet. Jeg formoder, at justitsministeren er enig i, at skal de større byers centrale dele fortsat have et erhvervsliv, der kan fungere — og det ønskværdige heri behøver næppe motivering — så forudsætter det, at der kan ske en tilførsel og udbringning af varer til og fra virksomhederne.

Selv om det nu er i Københavns City, problemet om en bøderegulering til erhvervschaufførerne er blevet aktuelt, må en løsning vel også trænge sig på i andre større byers centrale dele.

Lige så forståeligt det er, at erhvervschaufførerne reagerer mod en bøderisiko, der kan forekomme uundgåelig ved udførelsen af deres erhvervsopgaver, lige så grotesk forekommer det mig at være, at et eventuelt særligt udbringningsgebyr skulle anvendes til en bødekasse til dækning af bødebetalinger; derved ville bøder så at sige blive en slags legaliseret erhvervsomkostning.

Jeg efterlyser derfor et initiativ, der kan sikre opretholdelsen af varedistributionen i bykerne, så disse områder ikke går i stå.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg er naturligvis enig med det ærede medlem hr. Hans Kjær i, at varedistributionen i vore byer bør finde sted under rimelige vilkår. Dette tilstræbes da også i færdselslovgivningen; eksempelvis kan jeg nævne, at erhvervschauffører kan foretage kortvarige standsninger for på- eller aflæsning af varer på steder, hvor der enten er parkeringsforbud eller betinget stopforbud.

De vanskelige forhold for varedistributionen i dag beror efter min opfattelse på, at politiet ikke har haft mulighed for at gennemføre en effektiv kontrol af gældende standsnings- og parkeringsrestriktioner. Dette har medført, at de givne lempelser for

den erhvervsmæssige varetransport har mistet deres praktiske betydning.

Jeg er derfor overrasket over, at hr. Hans Kjær i begrundelsen for sit spørgsmål gør gældende, at den i den seneste tid skete stramning i praktiseringen af parkeringsbestemmelserne alvorligt truer udbringningen af varer i bykerne.

Jeg går ud fra, at hr. Hans Kjær sigter til den pr. 15. april i år gennemførte afkriminalisering, hvad angår lokalt fastsatte standsnings- og parkeringsbestemmelser, og til oprettelsen af et parkeringskorps i København. Det er rigtigt, at der herigennem er tilsigtet en stramning i standsnings- og parkeringskontrollen, men formålet med denne stramning har rigtignok bl. a. været på lidt længere sigt at forbedre vilkårene for varedistributionen.

Jeg har på nuværende tidspunkt ikke oplysninger om, hvilke virkninger stramningen af kontrollen har haft for varedistributionen. Men jeg har i anledning af en henvendelse fra Chaufførernes Forbund i Danmark, Butikshandelens Fællesråd samt importører og grossister i tobaksbranchen anmodet politimyndighederne om en udtalelse over dette spørgsmål. Når svaret foreligger, vil jeg på ny se nærmere på problemet.

Lad mig til sidst nævne, at vilkårene for varedistribuering i København i anledning af en henvendelse fra nogle af de interesseorganisationer blev nærmere undersøgt i 1971, altså på et tidspunkt, hvor den ulovlige parkering af personbiler må antages at have været til større gene for varedistributionen, end tilfældet er i dag.

Politidirektøren oplyste dengang, at der i København i rimeligt omfang udvises tolerance over for den erhvervsmæssige varetransport, at der kun optages meget få rapporter for chaufførernes ulovlige standsninger for på- eller aflæsning af varer, og at disse rapporter hovedsagelig drejede sig om tilsidesættelse af ubetinget stopforbud.

Som jeg har nævnt, er det min overbevisning, at den skærpede parkeringskontrol vil

[Justitsministeren.]

bidrage til yderligere at forbedre vilkårene for varedistribueringen. Men det er klart, at politiet ikke kan acceptere standsninger, der enten er farlige, eller som er til betydelig gene for færdslen.

Lad mig føje til, at de nye regler jo kun har haft så kort en gyldighedsperiode. Vi har dog håb om, at efterhånden som de bliver almindeligt anerkendt, vil de medføre, at antallet af ulovlige parkeringer af private biler reduceres væsentligt eller helt ophører, sådan at varebilerne får deres rimelige chance for at komme af med varerne.

Hans Kjær: Jeg takker justitsministeren for redegørelsen og kan ikke være uenig i, at man må have håbet om, at den problemstilling, der er opstået, vil bedres, efterhånden som man kan gøre nogle erfaringer. Imidlertid er situationen jo præget af, at det nye parkeringskorps ikke udviser den tolerance, som justitsministeren redegjorde for at politiet hidtil havde udvist.

Må jeg som baggrund for et tillægsspørgsmål erindre justitsministeren om, at ved revisionen af hyrevognsloven, som trådte i kraft den 1. januar 1971, gennemførte man en bestemmelse om, at visse kommuner kunne pålægges en pligt til at oprette holdepladser for hyrevogne. Ville justitsministeren, hvis nu erfaringerne ikke viser sig at føre til det ønskede resultat, overveje, om man med dette som mønster kunne pålægge kommunerne at indrette særlige holdepladser, der var i hvert fald tidsbegrænset reserveret for af- og pålæsning af varer?

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Uden at afgive noget bindende løfte tør jeg nok herfra sige, at ethvert rimeligt forslag, som er egnet til at fremme trafikken i gaderne, vil blive taget op til overvejelse, for det er simpelt hen vores pligt at overveje enhver hensigtsmæssig foranstaltning, som er tjenlig til at fremme trafikken afvikling. Jeg erkender, at det er et stadig større problem; og om vi kan finde lige akkurat den løsning, der kan hjælpe på de problemer, som hr. Hans Kjær specielt interesserer sig for, kan jeg ikke sige i dag; men at vi vil overveje ethvert rimeligt forslag herom, kan jeg godt give tilsagn om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Johan Nielsen* til kirkeministeren:

„Hvad agter ministeren at foretage for at fremme demokratiet i folkekirken, jævnfør en artikel om kirkeligt demokrati, som stod i Politiken søndag den 14. maj 1972?“

Johan Nielsen: Vi lever i en tid, hvor der bliver talt meget om demokrati, om demokrati på arbejdspladsen, om demokrati på de højere læreanstalter, om demokrati i hjemmet, om demokrati i skolen, om demokrati på hospitaler osv. Men der er en celle i vort samfund, som tilsyneladende ikke har fulgt med, og det er folkekirken. Når jeg skal skrive til den højtærede kirkeminister, kan det ikke nytte; at jeg kender hende særdeles godt; jeg skal sende brevet til min provst, som så skal sende det til vores biskop, som så sender det igen til kirkeministeren, og så går det tilbage den samme vej med påtegninger. Det er tydeligt, at det er en reminiscens fra den tid, hvor den enevældige potentat havde sine posekiggere på strategisk vigtige steder.

Et andet område inden for kirken, hvor det lader noget tilbage at ønske med demokratiet, er med hensyn til menighedsrådene, og mit spørgsmål er foranlediget af en artikel om kirkeligt demokrati, som stod i Politiken søndag den 14. maj d. å. Det er menighedsrådene i Osted-Allerslev sogne, som enige sammen med deres sognepræst har søgt om at få andre kirketider end de normale, nemlig froprædiken kl. 9 og højmesse kl. 11. Det har de fået afslag på, og det er vi nogle stykker som ikke rigtig kan forstå. Vi mener, at det må da være menighedsrådene og sognepræsten, som tilsammen kan blive enige, og som så bestemmer, hvornår kirketiderne skal være.

Det er derfor, jeg henvender mig til den højtærede kirkeminister og spørger, hvad hun agter at foretage sig, for at vi kan få demokrati i folkekirken.

Kirkeministeren (Dorte Bennedsen): Vi har i dette land en folkekirkelig ordning og en folkekirkelig lovgivning, som stort set har fungeret tilfredsstillende i det meste af dette århundrede, og med tilfredsstillende skal forstås, at den løste de opgaver, som stillede den, og at den gav de mennesker, som skulle arbejde i den, enten som ansatte eller

[Kirkeministeren.]

på frivillig basis, arbejdsvilkår, som de kunne fungere under.

Imidlertid er der i de sidste årtier sket en voldsom udvikling i samfundet og i holdningen til styreformer, og i takt hermed har debatten rejst sig både om arbejdsvilkårenes rimelighed og om folkekirkenes funktionsduelighed. I erkendelse af denne problematik nedsatte kirkeministeriet i 1964 den såkaldte strukturkommission, hvis opgave det var at overveje ændringer i den folkekirkelige struktur. Kommissionen afgav betænkning for ca. 1 år siden, og dens forslag har siden været til voldsom debat i kirkeinteresserede kredse.

På trods af personlig sympati over for en række af kommissionens forslag skal jeg ikke lægge skjul på, at der fra store dele af landet og herunder navnlig fra landdistrikterne har rejst sig en voldsom modstand mod den foreslåede struktur, som vel nærmest er at ligne ved kommunalreformens struktur, og som ville kunne danne grundlag for en virkelig demokratisering af folkekirken.

Jeg har endnu ikke taget stilling til rigtigheden af at gennemføre betænkningens strukturforslag, idet jeg finder det overordentlig vigtigt, at der gives en virkelig mulighed for, at det kan debatteres i folkekirken, inden stilling tages. En af årsagerne hertil er, at en strukturændring som den foreslåede nok er en ministeriel opgave, men samtidig griber den dybt ind i det udefinerbare område, som kaldes kirkens indre anliggender, og som man traditionelt fra politisk og administrativ side har overladt til folkekirken selv.

Dersom kommissionens forslag gennemføres, vil det på en lang række områder medføre en gennemgribende demokratisering af folkekirkenes administrationsform. Men selv om man skulle komme til det resultat, at tiden endnu ikke er moden til at gennemføre det omtalte forslag, er jeg af den opfattelse, at betænkningen i meget høj grad kan bruges som en inspirationskilde til omlægning af beføjelser, af ansvar og af indflydelse i den kirkelige administration.

Hr. Johan Nielsen nævner i sit spørgsmål den aktuelle sag om fastsættelse af gudstjenestetider. Jeg kunne nævne en række andre sager, hvor man fra lokal side har følt det

utilfredsstillende, at lovgivningen kun tillægger de lokale råd udtaleret, men tillægger andre instanser den afgørende indflydelse.

Der er i de senere år foregået en kraftig decentralisering af arbejdsområder fra ministeriet og ud til stiftsøvrighederne. Denne decentralisering skal ikke forveksles med en indførelse af et nærdemokrati, idet afgørelsen set fra det lokale synspunkt stadig tages af en overordnet instans, men den har sin begrundelse i et ønske om, at rent kirkelige spørgsmål i højere grad, end det hidtil har været tilfældet, afgøres af kirkelige instanser.

Når hr. Johan Nielsen spørger mig, hvad jeg agter at foretage mig for at fremme demokratiet i folkekirken, kan jeg svare ham, at målet må være at nå frem til en ordening, hvor afgørelser, der kun har lokal betydning, tages af de lokale instanser. Jeg betragter det som en meget vigtig opgave i min funktion som minister for det kirkelige område at skabe de bedst mulige rammer for kirkens arbejde, og hertil regner jeg som en meget væsentlig ting, at de lokale råd får et reelt ansvar og en reel indflydelse i det arbejde, de er valgt til at varetage.

Med hensyn til den aktuelle sag vil jeg gerne føje til, at når man fra ministeriet har valgt at lægge kompetencen i disse sager ud hos biskopperne, hænger det sammen med, at der fra kirkens side har været rejst et stærkt ønske om ensartethed i gudstjenestetidspunkterne landet over. Dette område berører jo netop det felt, som betegnes som indre kirkelige anliggender, og vi har derfor fundet det rigtigt at følge dette ønske om at skabe ensartethed.

Det kan naturligvis diskuteres, om netop denne bemyndigelse ligesom formentlig en række andre bemyndigelser skal ligge hos biskoppen fremfor hos det lokale råd, men overførelse af sådanne bemyndigelser må efter min vurdering forudsætte et ønske i folkekirken om højere grad af lokal indflydelse. Når dette ønske er til stede, må det være ministeriets opgave at ændre rammerne for administrationen, således at disse behov kan opfyldes.

Johan Nielsen: Jeg takker kirkeministeren for redegørelsen. Det er sjovt: når man har siddet i så mange år og lyttet dernede,

[Johan Nielsen.]

så kan man næsten gå op og holde de taler, som de forskellige holder, så jeg vidste om trent i forvejen, hvad svar jeg ville få.

Se, jeg føler det som en krænkelse af menighedsrådene, at de ikke må få lov at bestemme, hvornår gudstjenestetiderne skal være, og når ministeren påpeger, at det er gjort, for at der skal være ensartethed i gudstjenestetiderne, skal jeg påvise, at det er der ikke. Jeg har her ved siden af mig gudstjenestetiderne for København og Sjælland for 2. pinsedag; der er ca. 200 højmesser, og af de 200 har 15 afvigende højmesse-tider eller, hvis vi tager Osted med, 16 afvigende højmesse-tider. Og hvis vi så tager de andre gudstjenester, kommer vi til en gruelig masse forskellige gudstjenestetider.

Jeg havde menighedsrådsmøde forleden dag med et af mine menighedsråd, og de var meget forbavsede over, at menighedsrådene kompetence var reduceret så meget, at de ikke engang kunne få lov at bestemme, hvornår de skulle have gudstjeneste. Så var der én, der sagde: jeg vil formode, at det bliver svært i fremtiden at få nogen til at blive medlem af et menighedsråd, når vi er så ubetydelige og har så lidt at skulle have sagt.

Kirkeministeren (Dorte Bennedsen): Når hr. Johan Nielsen kan citere menighedsråds-medlemmer for, at menighedsrådenes kompetence er reduceret, må det hos de pågældende være tegn på ukendskab til menighedsrådsloven. Der er ikke i nogen hense-ende tale om, at menighedsrådenes kompetence er reduceret i forhold til tidligere kompetence. Noget andet er, at man kan diskutere, hvorvidt man skal forøge deres kompetence, og det turde vist have fremgået klart af, hvad jeg har sagt på dette felt det sidste halve års tid, at det er jeg meget åben over for.

Når hr. Johan Nielsen henviser til, at der er varierende gudstjenestetider i København, eller hvor det var, så er jeg heller ikke uvidende om, at det er tilfældet. Jeg sagde blot, at når denne kompetence til at have indflydelse på gudstjenestetiderne var lagt ud til biskopperne, så hang det sammen med, at der fra kirkens side havde været ytret et ønske om ensartethed. I det øjeblik, dette ønske ikke er til stede, men der tværti-

mod i folkekirken er et ønske om, at det er en sag, der afgøres lokalt, så er det ministeriets opgave at sørge for at skabe rammerne for dette.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Bendix* til socialministeren:

„Vil ministeren tage initiativet til, at der i lovgivningen skabes ligestilling mellem adoptivforældre og biologiske forældre?“

Skriftlig begrundelse.

I en række sammenhænge er der ikke ligestilling mellem adoptivforældre og biologiske forældre. Dette gælder f. eks. i forbindelse med barselorlov, løn under orlov og øvrige sociale ydelser. Det forekommer urimeligt, at der skal være forskelsbehandling på dette område.

Bendix: I en række tilfælde er situationen for biologiske forældre og adoptivforældre ens eller i det mindste så godt som ens, og derfor forekommer det en smule urimeligt, at lovgivningen skaber baggrund for en forskelligartet behandling af biologiske forældre og adoptivforældre, det gør sig f. eks. gældende ved orlov i forbindelse med fødsler. Jeg erkender selvfølgelig, at ved adoption er der ikke tale om nogen fødsel, men jeg mener, at der kan være tale om tilpasningsperioder, som er mindst lige så vanskelige ved adoption, som hvor der er tale om en fødsel. Derfor forekommer det mig naturligt, at man prøvede på på dette og på en række andre områder, hvor der også kan være tale om forskelsbehandling, at skabe mulighed for en ensartet behandling, og derfor har jeg stillet spørgsmålet til socialministeren.

Socialministeren (Eva Gredal): Når spørgsmålet om ligestilling i lovgivningen mellem adoptivforældre og biologiske forældre er stillet til mig, går jeg ud fra — det fremgår også nærmest af begrundelsen for spørgsmålet — at der specielt tænkes på den sociale lovgivning.

Det almindelige princip om, at et adoptivbarn får samme stilling i forhold til adoptanten som et ægtebarn, findes i adoptionsloven og er gentaget i det forslag til ny

[Socialministeren.]

adoptionslov, som justitsministeren har fremsat i dette folketingsår.

Det samme princip gælder i den sociale lovgivning. Overalt, hvor der står forældre og børn, gælder disse ord også adoptivforældre og adoptivbørn. Det, hr. Bendix sigter til, er vel også snarere, at man i lovgivningen ikke ligestiller adoption og fødsel. Dette giver sig udslag i, at reglerne i børnetilskudsloven om barseldagpenge ikke finder anvendelse på en kvinde, der er ophørt med sit arbejde i forbindelse med en adoption, og at der ikke udbetales moderskabsydelse til en adoptivmor. Det er de to områder, børnetilskud og moderskabsydelse, som hører under socialministerens område. De andre ting, som hr. Bendix nævner i begrundelsen til spørgsmålet, ligger uden for mit område, selv om der er tale om sociale foranstaltninger i vid forstand.

Reglerne om, at det offentlige yder en kvinde erstatning for mistet arbejdsfortjeneste, når hun er fraværende fra sit arbejde i forbindelse med svangerskab og fødsel, er begrundet i hensynet til moderens og barnets helbred og i betydningen af, at moderen selv kan passe det spæde barn i den første tid. Det er påvist ved forskellige undersøgelser, at værnende og aflastende foranstaltninger for gravide kvinder kan have afgørende betydning for moderen og for barnets fremtidige sundhed og tilværelse. Men det må samtidig medgives, at det også er særdeles vigtigt, at moderen og barnet — her altså også adoptivbarnet og adoptivmoderen — får lejlighed til at være sammen et stykke tid.

Der må nok foretages nogle undersøgelser og overvejelser endnu, og jeg kan derfor ikke være mere positiv, end jeg har givet udtryk for her, for selv om der er iøjnefaldende ligheder, er der altså også forskelle.

Den gældende dagpengeordning er efter min opfattelse i dag ikke uden videre egnet til at løse problemet, men man bør hjælpe i tilfælde, hvor det ud fra en konkret vurdering skønnes nødvendigt, og her har vi jo børneforsorgsloven og selve forsorgsloven.

Hvad angår moderskabsydelsen, drejer det sig om et beløb, der udbetales med halvdelen efter forløbet af sjette svangerskabsmåned og resten ved fødslen. Denne ydelse afløser den tidligere mælkehjælp, der skulle sik-

re, at kvinder fik det tilstrækkelige kvantum mælk under svangerskabet og efter fødslen. Herudover er det tanken, og det er efter min mening det vigtigste, at moderskabsydelsen skal dække forskellige anskaffelser i forbindelse med svangerskabet eller det at få et barn. Der er altså i ganske vidt omfang tænkt på udgifter, der ikke forekommer i forbindelse med en adoption, men jeg vil også her være meget opmærksom på problemet.

Til sidst nogle få bemærkninger om den del af problematikken, der ligger uden for socialministeriets område.

Spørgsmålet om at få orlov fra arbejdet i forbindelse med en adoption hører ikke under den sociale lovgivning, men afhænger af, hvad der i den enkelte situation er aftalt mellem arbejdsgiver og den ansatte, eller af, hvad der er aftalt i de kollektive overenskomster.

Bendix: Jeg takker for så vidt for ministerens besvarelse og også for præciseringen af spørgsmålet. Jeg kunne forstå på ministeren, at hun var positiv over for selve problemstillingen og erkendte, at situationen i en lang række tilfælde faktisk er den samme, hvad enten der er tale om biologiske forældre eller om adoptivforældre. Ministeren erkendte så i forlængelse af dette, at der i og for sig var et behov for, at man så på nogle af disse spørgsmål for at skabe en ensartet tilstand rent lovgivningsmæssigt for de to typer af forældre.

Jeg er kender fuldt ud, at alle disse spørgsmål ikke falder ind under socialministerens område, men at nogle hører ind under andre ministres områder, vel bl. a. budgetministerens. Men kan jeg tage ministerens positive holdning som et udtryk for, at hun i første omgang vil prøve på at undersøge, inden for hvilke konkrete lovgivningsområder der kan være behov for ændringer, for så vidt angår dette spørgsmål?

Socialministeren (Eva Gredal): For så vidt det angår det sociale område, har jeg jo i mit svar tilkendegivet, at jeg vil være opmærksom på de problemer, der er. Jeg kan ikke give noget endeligt tilsagn om, hvad der vil ske, men jeg vil absolut overveje de problemer, der er nævnt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Stæhr Johansen* til ministeren for kulturelle anliggender:

„Med hvilken ret har Danmarks radio aflyst tv-transmissionen fra fodboldlandskampen Rumænien-Danmark?“

Skriftlig begrundelse.

Fodboldlandskampen Rumænien - Danmark er afgørende for, om Danmarks landshold kan deltage i de olympiske lege. I månedsvis har alle landsholdets bestræbelser gået ud på at møde velforberedt til denne kamp, og to millioner danske ville have set den i tv på søndag, hvis transmissionen ikke var blevet aflyst. På denne baggrund finder jeg det urimeligt, at Danmarks radio har reageret så skarpt.

Jeg er klar over, at der findes visse normer for opstilling af tv-reklamer, der kun tager sigte på en enkelt sportsbegivenhed. Men når man tager hensyn til, hvad vi ellers har set af reklamer fra f. eks. Europatransmissioner fra sportsbegivenheder i andre lande, er det øjensynligt, at andre ikke er så fintfølelse som vi.

Det er uforståeligt, at den kendsgerning, at nogle firmaer fra et land med frit forbrugsvalg stiller reklamer op i et statssocialistisk land, skal resultere i, at danske seere går glip af en af årets største sportsbegivenheder.

Stæhr Johansen: Jeg havde i og for sig overvejet at trække spørgsmålet tilbage, da man jo havde den meget vellykkede transmission i søndags fra fodboldkampen i Bukarest. Alligevel har jeg gerne villet opretholde det, fordi der ligger noget principielt i det. Vi går jo ind til en sommer, der vil høre til de hede, når det drejer sig om sport, qua olympiaden. Det problem, der er rejst her angående danske firmaer, der reklamerer på et stadion, kunne give anledning til vanskeligheder efter den afgørelse, som man en overgang havde truffet i Danmarks radio. Jeg vil altså gerne stille dette spørgsmål, fordi jeg mener, det interesserer så mange mennesker her i landet, som interesseret følger disse sportsbegivenheder, der jo har et meget, meget stort seertal — og med rette.

Jeg ved, at man fra Danmarks radio ved afgørelsen har henvist til, at man med EBU

har en aftale om, at der ikke må bringes engangsreklamer, og det må man forsøge at forhindre. Jeg vil gerne rette det direkte spørgsmål til ministeren, om han mener, at det er en juridisk bindende aftale, eller det blot er en henstilling, som man selv har lov til at fortolke. Det er ganske afgørende, for så står man jo nogenlunde frit med hensyn til den bestemmelse, man vil træffe. Jeg vil nemlig tro, at EBU har indført denne bestemmelse, fordi man vil beskytte de tv — og det er praktisk talt alle tv undtagen Skandinavien og Belgiens — som har et indtægtsgrundlag via reklamerne. Men netop vi, der ikke har noget indtægtsgrundlag via reklamerne, må derfor have en lettere stilling, og mit spørgsmål er altså: hvordan vil situationen blive med de mange transmissioner i sommerens løb? Kan der også komme hindringer her? Jeg vil være ængstelig ved, at man følger den stramme fortolkning, som det er mit indtryk at radioen og tv har fulgt i det tilfælde.

Formanden: Spørgsmålet vil blive besvaret af undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Når der forud for transmissionens gennemførelse i Danmarks radio var blevet truffet beslutning om ikke at gennemføre denne, skyldtes det, at Danmarks radio i kraft af sit medlemskab af Den europæiske Radiounion, EBU, er forpligtet til at følge de bestræbelser, der fra EBU's side udfoldes for at undgå visning af reklamer, der opstilles med den konkrete transmission for øje. Efter at Danmarks radio havde fået vished for, at de reklamer, der var blevet opstillet på stadion i Bukarest, ville blive fjernet inden transmissionen, gennemførtes denne som oprindeligt planlagt.

Jeg skal til hr. *Stæhr Johansen*'s supplerende spørgsmål om, hvorvidt Danmarks radio er juridisk forpligtet til at følge disse regler, sige, at det drejer sig om en vedtagelse i Den europæiske Radiounion, at der næppe kan knyttes sanktioner til en overtrædelse af denne vedtagelse, men at vedtagelsen følges af de vesteuropæiske lande som en altovervejende hovedregel. Det er rigtigt som antydnet i den skriftlige begrundelse, at der kan anføres undtagelser, men det forhold, at andre lande misligholder interna-

[Undervisningsministeren.]

tionale aftaler, berettiger eller forpligter jo ikke os til at gøre det samme.

Desuden vil jeg sige med hensyn til olympiaden, at olympiadetransmissionerne ligger i Den europæiske Radiounions regie, og EBU vil uden tvivl være i stand til at gennemføre disse olympiadetransmissioner i henhold til den vedtagelse, som er truffet i Den europæiske Radiounion om at undgå disse ad hoc-reklamer. Jeg kan oplyse, at for så vidt angår det nye olympiadestadion i München, vil der overhovedet ikke være reklamer på dette stadion.

Hr. Stæhr Johansen havde altså ikke behøvet at nære nogen bekymringer for den transmission, der er gennemført, og hr. Stæhr Johansen behøver heller ikke at nære nogen bekymringer for dem, der vil blive gennemført i henhold til olympiadeprogrammet.

Stæhr Johansen: Det sidste svar trøster mig uhyre meget. Vi kan altså glæde befolkningen med, at uanset hvad der sker, vil man kunne få udsendelserne fra olympiaden. Men jeg synes alligevel, at besvarelsen halter lidt, for hvis man har set på vinterens begivenheder med verdensmesterskaberne i ishockey, med verdensmesterskaberne i håndbold, har man set, at der har været en meget udpræget reklameopbygning om alle disse stævner. Vi så også her fra Rumænien en reklame for et enkelt produkt, der sælges meget herhjemme. Mig bekendt det eneste produkt, der kan fås af den art, havde en stor reklame, og det vil altså sige, at man greb ind på det danske reklamemarked. Nu mener jeg i modsætning til undervisningsministeren ikke, at reklame er skadelig, men af den indstilling, man har haft i radioen til den slags ting, har man fået det indtryk, at man dér er meget bange for reklamer. Jeg vil gerne sige til undervisningsministeren, der som tidligere radiatoradsformand kender tingene vældig godt på dette område, at jeg mener i virkeligheden, at man tager det for stramt og for dogmatisk. Jeg vil ikke sige det så stærkt som Jyllands-Posten, men bare nævne, hvad Jyllands-Posten skriver: at dogmer, fordomme og grå skrivebordsteorier har ført Danmarks radio frem til et firkantet og pedantisk standpunkt i forbindelse med fodboldlandskampen i Bukarest i

pinsen. Jeg håber ikke, at det vil blive tilfældet ved de sportsbegivenheder, der skal transmitteres, og det er af den grund, jeg har stillet spørgsmålet. Jeg håber, at man vil være lidt mindre pedantisk frem i tiden, end man har været.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg vil gerne sige til hr. Stæhr Johansen, at med hensyn til de reklamer, som hr. Stæhr Johansen kan iagttage i forbindelse med andre sportstransmissioner, drejer det sig om reklamer, der findes permanent på de pågældende sportspladser, og dér er tv-organisationernes holdning den, at man er gæst, og de pågældende sportspladser er værter, og hvad der findes dér som permanent udstyr, må man acceptere.

Med hensyn til tomatreklamen fra Rumænien skal jeg sige, at Danmarks radio officielt blev gjort opmærksom på, at denne reklame forefandtes, kort før transmissionen skulle finde sted, og på grund af det nævnte korte varsel var der ikke mulighed for at få sagen tilstrækkelig undersøgt og forhandlet med de rumænske myndigheder. Men sagen er af Danmarks radio rejst over for Den europæiske Radiounion.

Det forekommer mig, at hr. Stæhr Johansen måske ikke har fået helt fat i forholdene i denne sag. Det er nemlig de reklamefinansierede tv-organisationer først og fremmest, også de andre, men først og fremmest de reklamefinansierede tv-organisationer inden for EBU, som af indlysende grunde er imod, at reklamer vises i tv uden betaling til tv-selskaberne, og når jeg tænker tilbage på, hvordan hr. Stæhr Johansen i radiokommisjonen med stort mod og i fuldstændig ensomhed kæmpede for indførelse af reklamefjernsyn her i landet, så synes jeg, det er gådefuldt nu at opleve, hvordan hr. Stæhr Johansen ganske svigter de vesteuropæiske reklamefinansierede tv-selskabers interesser.

Derudover skal jeg gøre opmærksom på, at der ikke er tale om, at Danmarks radio i denne sag er specielt dogmatisk. Der er tale om en enig vedtagelse for de vesteuropæiske landes vedkommende i Den europæiske Radiounion, som vi naturligvis må holde, ligesom de andre lande må holde den.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Axel Ivan Pedersen* til handelsministeren:

„Agter ministeren at foretage noget for, at bestemmelsen i § 29, stk. 4, i lov om restaurations- og hotelvirksomhed følges op af indehavere af de pågældende virksomheder?“

Axel Ivan Pedersen: I den paragraf, som mit spørgsmål henviser til, står følgende i stk. 4:

„I restaurationer, hvor der serveres stærke drikke, har bevillingshaveren pligt til at drage omsorg for, at der også er mulighed for at få serveret andre drikke, og at dette fremgår af prislister eller vinkort, såfremt sådanne anvendes.“

Der ligger i dette ordvalg en klar tilkendegivelse af, at restaurations- og hotelgæster frit skal kunne vælge mellem alkoholholdige og alkoholfrie vine eller drikkevarer. Der findes i dag flere afalkoholiserede vine, såvel hvidvine som rødvine, og da en sodavand, selv om den er rød, ikke er et tilfredsstillende alternativ til vinen på et festligt middagsbord, bør den gældende bestemmelse af hensyn til mennesker med alkoholproblemer og ikke mindst af hensyn til motorførere føres ud i livet i vidt omfang. Ved servering af disse alkoholfrie vine skiller den motorførende eller andre sig ikke ud fra de øvrige i selskabet, de deltager i, hvilket man måske ville vægre sig ved.

Jeg nærer ingen tvivl om, at en valgfrihed på dette område også i det private selskabsliv vil blive et værdifuldt indslag i trafikikkerheden og et led i den personlige frihed til selv at bestemme, hvad man vil konsumere. Jeg vil derfor spændt afvente, hvad handelsministeren agter at foretage sig for at få loven efterlevet.

Handelsministeren (Erling Jensen): Det er nok en lidt udvidet fortolkning af lovens tekst og bemærkningerne til loven, når hr. Axel Ivan Pedersen bruger udtrykket, at man „frit skal kunne vælge“. Som hr. Axel Ivan Pedersen også selv nævnte, står der i selve lovteksten: „at der også er mulighed for at få serveret andre drikke“, og deri ligger, at der skal være alternative muligheder, men der ligger ikke deri, at alle tænkelige alkoholfrie drikke skal være til stede, hvis dette f. eks. erhvervsmaessigt måtte være

urimeligt på grund af omsætning og varelager i øvrigt.

Bestemmelsen, som den nu lyder, fandtes ikke i den gamle beværterlov, som blev optaget i den ny lov om restaurations- og hotelvirksomhed i 1970. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den pågældende bestemmelse er motiveret af hensynet til det ønskelige i, at der ikke i disse restauranter skal være en faktisk tvang til at nyde stærke drikke. Dette synspunkt kan jeg ligesom hr. Axel Ivan Pedersen fuldt ud tilslutte mig.

Det er mit indtryk, at hr. Axel Ivan Pedersen med sit spørgsmål mener, at bestemmelsen i restaurationslovens § 29, stk. 4, måske ikke i tilstrækkeligt omfang overholdes i praksis. Handelsministeriet har gjort en indsats for at sikre overholdelsen af bestemmelsen. I det cirkulære af 6. april 1970, som blev udsendt til kommunalbestyrelserne og politimestrene for at orientere dem om den ny restaurationslov, peger vi udtrykkeligt på, at en bevillingshaver har pligt til at skabe mulighed for servering af afholdsdrikke, og at dette skal fremgå af prislister og vinkort, såfremt sådanne anvendes. Vi har altså herved indskærpet de lokale myndigheder restaurationslovens bestemmelse.

Siden bestemmelsen trådte i kraft for godt og vel 2 år siden, har den kun givet anledning til en enkelt henvendelse til handelsministeriet. Ministeriet udtalte som svar herpå, at bestemmelsen ikke kan anses for opfyldt, når der i en virksomhed ikke er mulighed for at vælge mellem forskellige alkoholfrie drikke. Jeg synes derfor ikke rigtig, at ministeriet har grundlag for at indskærpe bestemmelsen, men skulle der senere vise sig at være behov derfor, vil jeg gerne på ny overveje spørgsmålet. Det vil i denne forbindelse være nyttigt, om den enkelte restaurationsgæst, som støder på overtrædelse af bestemmelsen, vil reagere, og vi vil i handelsministeriet endog meget gerne orienteres om sådanne konkrete overtrædelser.

Axel Ivan Pedersen: Jeg takker handelsministeren for det svar, han har givet mig. Men jeg vil gerne sige, at når det drejer sig om fortolkningen af bestemmelsen, kan jeg kun henvise til den diskussion, der fandt sted i det lovudvalg, der forberedte denne

[Axel Ivan Pedersen.]

lovs endelige vedtagelse. Der var der i hvert fald blandt de 17 medlemmer i udvalget enighed om, at man ikke burde krænke folks personlige frihed til selv at bestemme, hvad de ville nyde. Derfor kan jeg ikke rigtigt acceptere, at handelsministeren ligesom vil devaluere bestemmelsen med de bemærkninger, som han fremsatte. Jeg mener, at vi lige så godt i Danmark som i Sverige kan opføre visse afalkoholiserede vine på de spise- og vinkort, der findes i restauranterne.

Må jeg så endelig gøre opmærksom på, at jeg er glad ved at få at vide, at man har underrettet kommunalbestyrelserne. Det vil altså sige, at man har lagt et ansvar ud til kommunalbestyrelserne og følgelig vel også til politiet for, at disse bestemmelser overholdes.

Nu ligger det sådan, at det ikke er den eneste bestemmelse, der ikke bliver overholdt. Vi fik vedtaget, at der skulle være skilte i samtlige restaurationslokaler, i samtlige virksomheder, om den lavalder, der nu engang er fastsat i loven, på 18 år. Jeg har endnu aldrig set nogle af de skilte hængt op nogen steder. Og vi ved også, at bestemmelsen om, at der ikke må serveres for personer under 18 år, slet ikke overholdes, så der er i virkeligheden en opgave her for såvel handelsministeren som justitsministeren at tage op. Det håber jeg også, at spørgsmålet må give anledning til.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skylder at sige til hr. Axel Ivan Pedersen, at jeg ikke på noget tidspunkt har forsøgt en indsættelse af fortolkning, men at vi, så godt som det har været os muligt har gennemgået alt foreliggende skriftligt materiale, der refererer denne lovs behandling, og at vi ikke i dette materiale kan finde nogen begrundelse for en udvidet fortolkning, der går så vidt, som hr. Axel Ivan Pedersen foreslår, at der skal være en absolut valgfrihed. Vi er enige i, at der skal være en valgmulighed, det tilsiger loven, og derfor har vi reageret, hvor der kun var en enkelt mulighed,

men vi må vel erkende, at både når det gælder alkoholfri drikke, og når det gælder alkoholholdige drikke, er der formentlig ingen restauratør her i landet, der overhovedet er i stand til at tilfredsstille alle tænkelige smagsinteresser.

Hr. Axel Ivan Pedersens specielle betragtninger om skiltning er i sig selv et nyt spørgsmål, men jeg skal meget gerne på den givne foranledning arbejde videre med den problematik også sammen med justitsministeren.

Må jeg så sige, at jeg vil gerne gå det skridt videre, at jeg på hr. Axel Ivan Pedersens foranledning vil tage en stilfærdig samtale med Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratørforeninger i Danmark om denne problematik, men det bliver altså ud fra et forsøg på i al venskabelighed at drøfte mulighederne for også at dække den lidt mere festlige situations behov. Et sådant initiativ tager jeg gerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Søgaard* til undervisningsministeren:

„Har ministeren mulighed for at pålægge et seminarium at indstille en lærerstuderende til eksamen?“

Skriftlig begrundelse.

Odense seminarium har på baggrund af et større antal forsømmelser nægtet at indstille en studerende til den afsluttende lærereksamen. Da forsømmelserne i væsentligt omfang skyldes deltagelse i råds- og udvalgsarbejde for de studerende i Odense, kan den trufne afgørelse umiddelbart virke mindre rimelig.

Søgaard: Vi gør jo meget i dette hus for at demokratisere forholdene på vore læreanstalter rundt omkring i landet, og det var vel først og fremmest universiteterne, der tog fat på at give eleverne medindflydelse på deres egne uddannelsesformer og på udviklingen på universiteterne.

På samme måde har man naturligt på

[Søgaard.]

seminarierne og andre steder prøvet en tilsvarende udvikling, og det har medført, at en lærerstuderende ved seminariet i Odense er kommet i klemme. Det viser sig, at man på det pågældende seminarium har nægtet at indstille den pågældende lærerstuderende til eksamen, så vedkommende må flytte til et andet sted og gå om et stykke tid. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det dog kan være rimeligt. Jeg ved, at den pågældende har deltaget meget aktivt i arbejdet for eleverne på det pågældende seminarium, og ikke bare dér, men i øvrigt også for elevklientelet på andre uddannelsessteder i Odense, og det har altså medført, at vedkommende har brugt megen tid herpå. Side-løbende har der været nogen sygdom, som har umuliggjort, at vedkommende har kunnet opfylde sin pligt i den udstrækning, som han skulle ifølge 1954-loven, med hensyn til at møde til undervisning.

Jeg finder, at det på denne baggrund er en meget hård indstilling, man her er kommet med. Jeg forstår, at der har været nogen diskussion mellem lærerkræfterne, hvoraf i hvert fald i første omgang en væsentlig part var indstillet på at indstille vedkommende til eksamen, men senere hen har man frafaldet dette, således at man nu totalt nægter ham muligheden for at blive indstillet til eksamen i Odense.

Det er på denne baggrund, jeg har stillet det spørgsmål til ministeren, om ministeren har mulighed for at pålægge et seminarium at indstille en lærerstuderende til eksamen.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Det direkte stillede spørgsmål må besvares benægtende, og jeg skal i forbindelse hermed gøre opmærksom på, at det ikke drejer sig om eksamen efter læreruddannelsesloven af 1966, hvorefter næsten alle fag er eksamensfag, og hvorefter den studerende selv indstiller sig til eksamen, men eksamen efter læreruddannelsesloven af 1954, som nu er under afvikling. Efter denne lov er der kun eksamen i et begrænset antal fag, mens der i de øvrige fag gives en bedømmelse i form af en udtalelse eller en standpunktskarakter. Dette forudsætter i modsætning til uddannelsen efter 1966-loven en almindelig mødepligt for de studerende.

Der er på denne baggrund en rimelig

sammenhæng i at henlægge afgørelsen af spørgsmålet om indstilling til eksamen til seminariet eller nærmere bestemt seminariets lærerråd, som herunder skal tage stilling til, om der er et antageligt grundlag for en bedømmelse i de eksamensfrie fag. Møder den studerende ikke i undervisningstiden, vil der således ikke være nogen mulighed for at foretage en faglig bedømmelse.

Jeg synes, det er beklageligt, at en studerende herefter, bl. a. som følge af deltagelse i studenterparlamentarisk arbejde, hindres i at gå op til eksamen, men naturligvis skal de uddannelsesmæssige krav opfyldes. Alligevel bad jeg seminariets lærerråd om at tage sagen op til fornyet overvejelse. Begrundelsen herfor var, at et flertal på 4 af de 7 lærere, der havde undervist den studerende, over for lærerrådet var gået ind for, at han blev indstillet til eksamen, at afviklingen af 1954-loven ville nødvendiggøre flytning til Ranum eller København med henblik på fuldførelse af uddannelsen, og at foreliggende lægeerklæringer kunne indicere forsømmelser i medfør af sygdom i højere grad end antaget.

Da sygdom for den sags skyld ikke kan erstatte et manglende bedømmelsesgrundlag, blev der samtidig peget på muligheden for at kombinere indstilling til eksamen med en udskydelse af bedømmelsen i de eksamensfrie fag i et halvt til et helt år, således at der herefter på grundlag af skriftlige opgaver eller mundtlig gennemgang af emner i disse fag blev taget endelig stilling til spørgsmålet om dimission.

At lærerne selv var i tvivl med hensyn til den rette afgørelse, fremgik ikke blot af afstemningen mellem de lærere, der havde undervist den studerende, men også af det relativt beskedne flertal for at nægte indstilling, nemlig 13 stemmer imod 11, mens 5 ikke stemte. Lærerrådet fastholdt imidlertid sin beslutning om ikke at indstille den pågældende til eksamen, og det var det berettiget til. Jeg må dog indrømme, at jeg efter de af ministeriet påpegede forhold og den angivne mulighed for en udskydelse af den endelige bedømmelse står uforstående overfor, at lærerrådet fastholdt sin beslutning med et øget flertal, 19 stemmer imod 10, mens ingen denne gang afholdt sig fra at stemme.

Alle forhold taget i betragtning, ikke

[Undervisningsministeren.]

mindst konsekvenserne for den pågældende studerende, finder jeg, og det forstod jeg hr. Søgaard var enig i, at lærerrådets afgørelse er meget hård.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 224) findes i tidenden sp. 4571, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2177).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 225) findes i tidenden sp. 4571, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2177).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 226) findes i tidenden sp. 4571, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2177).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Albertsen: I socialudvalget har vi haft 12 møder, hvor vi alene har koncentreret arbejdet om de 3 meget omfattende lovforslag, som vi her skal tage stilling til ved anden behandling. Det har været et særdeles omfattende arbejde, som har stillet meget store krav til socialudvalgets medlemmer, og jeg vil gerne benytte lejligheden til som formand for udvalget at sige en varm tak for den energi, der er lagt for dagen. Jeg vil også gerne takke de involverede embedsmænd, der på fortræffelig vis har bidraget til at afklare og opklare mange af de særdeles vanskelige problemer, der er nedlagt i den lovgivning, som vi her tager stilling til.

Jeg udtalte ved første behandling af disse lovforslag, at det var min forventning, at også de, der ved første behandling havde stillet sig kritisk, kunne stemme for dem, efter at vi havde arbejdet med dem i udvalget, og det uanset at de pågældendes holdning måske i særlig grad var betinget af, at lovforslagene tog sigte på dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber.

Det er med meget stor tilfredshed, jeg konstaterer, at det er dette resultat, vi i dag kan regne med, idet der foreligger en enig indstilling fra socialudvalget. Det er min forventning, at denne enige indstilling også vil komme til at omfatte hele folketinget.

Når vi har kunnet få en sådan bred tilslutning og almindelig positiv stillingtagen hertil, skyldes det nok, at en af de intrikate ting i dette lovkompleks, nemlig spørgsmålet om at etablere et såkaldt optjeningsprincip, ifølge et ændringsforslag, vi har fået om specielt dette punkt, netop kun skal indføres, såfremt Danmark bliver medlem af De europæiske Fællesskaber, at det altså muligvis ikke kommer til at træde i kraft den 1. januar 1973 som de fleste øvrige dele af lovene, der under alle omstændigheder vil træde i kraft til den tid. Denne ene bestem-